

Szövetség az Egészségügyért

MAGYAR KÓRHÁZAK ÉS RENDELŐINTÉZETEK SZÖVETSÉGE

A Magyar Kórházak és Rendelőintézetek Szövetségét 2009 nyarán alakította meg a Magyar Önkormányzatok Szövetsége és több – az egészségügyben és az egészségügyért dolgozó – magánszemély. Az alapítók megelégtették, hogy az addig működő szervezetek az egészségügyben dolgozók és betegek érdekeinek képviselői helyett megszűrt intézkedések végrehajtásához asszisztáltak, felhatalmazás nélkül tárgyaltak a források elvonásáról a szociál-liberális kormányzattal, illetőleg az egészségügyi intézmények működőképességét már-már ellehetetlenítő forráselvonást állították meg. A szövetségnek ma már közel 100 tagja van: kórházak, szakrendelők, házi- és fogorvosi rendelők, gyógyszerterápiák, egészségügyi beszállítók, betegszállítók, gyógyszergyártók stb., és a tagok száma napról-napra gyarapszik. A tagokat a közös cél vonzza ide: korszerű, hatékony egészségügyi rendszer megreformálása, amelyet egészségügyi programmal (lásd előző lapszámunk, nyilatkozatokkal és állásfoglalásokkal támogat.

Dr. Balaton Péter
titkár

Dr. Fazekas Sándor
társelnök

Dr. Pusztai Dezső
elnök

A SZÖVETSÉG ÁLLÁSFOGLALÁSA A HÁLAPÉNZ KÉRDÉSÉRŐL

A paraszolvencia kérdése örökzöld téma. Magyarországon a szocializmus hozta létre, s a mi sajtóságos kapitalizmusunk 20 év alatt sem tudta megszüntetni. Amellett, hogy szövetségünk a kikövetelt paraszolvenciát természetesen elítéli, nem árt az úgynevezett hálapénzzel kapcsolatosan néhány alapvető dolgot végre tisztázni.

Mint tudjuk, 1947 előtt ismeretlen fogalom volt. A szocialista bérgazdálkodás hozta létre, amikor bizonyos foglalkozások esetén a bért – a munkaerő árát – úgy határozta meg jó néhány foglalkozás esetén (például orvos, ápoló, fodrász, pincér stb.), hogy számításba vette a hálapénzt, a borraival mértékét. S az egészségügyi bérezés esetén ez így van ma is.

Az is tény, hogy az egészségügyön belül ott alakultak ki a hiányszakmák, ahol nem volt, vagy nem volt elegendő paraszolvencia. Azaz a hivatástudaton túl, csak a hálapénz volt képes megállítani az orvosok, ápolók tömeges elvándorlását bizonyos szakmákból, s hiánya pedig – a pályaválasztás és az elvándorlás révén – hiányszakmákat idézett elő.

Végül leszögezhetjük, hogy a magyar egészségügy működőképességét napjainkban a betegek által adott hálapénz és a beszállítók felé fennálló 100 milliárdot meghaladó tartozás tartja életben. Ezen pedig késedelem nélkül nem tüneti, hanem oki „kezeléssel” lehet változtatni.

Tudomásul kell venni: ha hagyjuk, hogy a társadalom egészségi piaci viszonyok szabályozzák, ez alól – bár korlátozott mértékben – az egészségügy sem lehet kivétel. S ezen sem a média, sem a divat, sem a politikai marketing nem tud változtatni.

A SZÖVETSÉG ÁLLÁSFOGLALÁSA A KÓRHÁZAK 2010. ÉVI ADÓSSÁGÁLLOMÁNYÁRÓL

Az egészségügyi kormányzat részéről két hónap alatt tabuknak látszó témákban született döntés: rezidensek, minimum feltételrendszer, patikoliberalizáció, kamarai tagság. Ezt az időszakot a sikeresség jellemzi, még akkor is, ha ezekhez a döntésekhez nem kellett pénz.

A biztató kezdet után reménykedtek a kórházak is, bár konkrét ígéretet még nem kaptak. Eddig az adósságállomány felmérése folyt. Eszerint: a kórházak szállítói tartozása mintegy 75 milliárd az első félévben, ebből a lejárt adósság körülbelül 37 milliárd. Az adatok azonban nem tükrözhetik a valóságot!

Az előző adminisztrációtól januárban kapott pénzzel, amely kórház jól kufarkodott, nemcsak a tavalyi hiányt próbálta betönni, hanem kihúzta valahogy az első félévet – biztosítva életben maradását. Így például, aki júniusban 50 milliót jelzett, annak decemberre akár 300 millió is lehet a tartozása. Alacsony adósságállományt az között, aki a fenntartó tulajdonostól támogatást kapott, esetleg adósságát átütemezte vagy nem hajtott végre önerős beruházásokat, s így nem vállalt a jövőre nézve sem korszerűsítést, sem kötelezettségeket. Tehát a kérdéses módjától, a kérdéses időszak meghatározásától függ az adósság mértéke! Szövetségünk számítása szerint, 2010. év végéig a tartozás eléri a jelenleg közöltnek a többszörösét

Miközben a méricskélés folyik, senki sem beszél az önálló szakorvosi rendelőintézetekről. Pedig az ő adósságuk is jelentős. S arról sem beszél senki, mi lesz azokkal a beszállító cégekkel, akik meghitelezik az egészségügyi rendszer működését? Nyilván a kicsik és közepesek, jellemzően a magyar cégek egy része csődbe mehet. Míg a nagy tőkeerejük túlélnek, s megerősödve kerülnek ki a válságból.

A SZÖVETSÉG ÁLLÁSFOGLALÁSA A KÓRHÁZI ADÓSSÁGOK FELMÉRÉSÉRŐL

Sajnálatos, hogy a tényszerű helyzetfeltárás és szembenézés helyett számháború robbant ki a kórházi adósságállomány felmérése kapcsán. A tárca által nyilvánosságra hozott kórházi adósságlista és rangsor egyértelműen mutatja, hogy megalapozottak a felmérés módszertanával kapcsolatos aggályok. A kérdőív hiányosságai folytán a lista egyeseket a valóságnál sokkal előnyösebben, másokat méltánytalanul hátrányosan tüntet fel. Semmilyen információ nem áll rendelkezésre arról, hogy milyen tényezők – felelőtlen gazdálkodás, a fenntartó, a menedzsment, vagy az egészséggazdaság torzulásai – milyen mértékben tehető felelőssé a kedvezőtlen helyzetért.

Az államtitkárság közölte, hogy az esetleges konszolidáció – még nem tisztázott egyéb szempontok mellett – a felmérésre épül. Az adatok vélegesítése pedig a „legfontosabb” szakmai szervezetek bevonásával fog megtörténni. Azokról a szervezetekről van szó, amelyek vezetői – a jelenlegi helyzetért elsősorban felelős – előző, Bajnai-kormányzattal megállapodtak abban, hogy egy rövid távú, nem transzparensten biztosított forrásjuttatásért a problémák megoldását teljes egészében áttolják a választás utáni időszakra. Ugyanezek a szervezetek véleményezték azt a kérdőívet is, ami most alkalmatlanul bizonyult a valódi adósságállomány hiteles bemutatására, súlyos erkölcsi és esetleg anyagi károkat okozva azoknak az intézményeknek, amelyeket képviselnek.

Ugyanis az önbevalláson alapuló felmérés nem lehet a közforrásokból megvalósítani tervezett pénzügyi konszolidáció alapja, hiszen az intézmények pénzügyi gazdálkodásának jelenlegi magas szabadságfoka nagyon nagy mozgásteret ad számukra az adósságok szétterítésében. Adósságállományukat az egyes intézmények egymástól nagyon eltérően kezelik, tartják nyilván lejárt és nem lejárt határidejűnek minősítve azokat. Számos intézmény évekre előre súlyosan elkötelezett. Ezek az adósságok bankok és más pénzügyintézetek által faktorált, igen magas kamatokkal terhelt számlaállományok, amiknek a kimutatására nem volt megfelelő a tárca kérdőíve. Például: az egyik megyei kórház – sajtóközlemény szerint – 500 millióval szerepel a felmérésben, miközben az adóssága eléri a 3 milliárdot. Egy másik városi kórháznak nincs szállítói tartozása, ugyanakkor a bankjának 60 millióval tartozik stb.

Az ellátás pénzügyi feltételei mellett, az orvos- és ápolás-szakmai feltételek is rendkívül eltérők az egyes intézményekben. Ennek ismerete legalább olyan fontos a döntéshozói számára, mint a pénzügyi mozgásteret.

A Szövetség – a megfelelő és méltányos egészségügyi ellátásra jogosult – magyar adó és járulékfizetők érdekében hívja fel az egészségügyi kormányzat figyelmét a szakszerűen előkészített, valós és hiteles tényekre alapozott döntéshozatal fontosságára.

S arra, hogy világos elhatárolódásra van szükség az előző kormányzat gyakorlatától, amelyet először átokfutás, majd – stratégia és követelményrendszer hiányában – a problémák elodázása, a csurranó-cseppenő pótforrások átláthatatlan osztogatása és a sodródás jellemzett.

Dr. Balaton Péter–Dr. Pusztai Dezső

Az Omninvest-sztori KÖZÉP-KELET EURÓPA UTOLSÓ NEMZETI OLTÓANYAG-TERMELŐ CÉGE

A H1N1 világjárvány idején szinte naponta szerepelt a hírekben az influenza elleni hazai védőoltást gyártó Omninvest Kft. neve. Bár az oltóanyag, és a sikeres védekezés nemzetközi elismertséget hozott a cégnek, itthon számos támadás érte, főként tulajdonosi hátterével, az államtól kapott pénzzel, illetve a vakcinák alkalmazásával járó egészségügyi kockázatokkal kapcsolatban. Németh Zsolt, az Omninvest Kft. szóvivője tisztázza ezeket a kérdéseket, ismerteti a cég nemzetközi szakmai sikereit, és jövőbeli terveit.

– Kezdjük talán a cég történetével. Hogyan indult az Omninvest-sztori?

– A volt szocialista országokban a rendszer-váltásokat követően lényegében megszűnt az állami kézben lévő oltóanyag-előállítás. Ez hazánkban is így történt, de annak helyébe lépett egy magyar vállalkozás. Az 1991-ben alapított Omninvest Kft. megalakulása óta magyarországi bejegyzésű, Magyarországon működő cég, amely arra vállalkozott, hogy a világhírű hazai gyógyszeripar nemese tradícióit folytatva mára megvalósított egy magyar „csodát”: az egyre erőteljesebben globalizálódó világban az influenza elleni oltóanyag gyártás területén megőrizze a magyar ellátás függetlenségét és biztonságát. A külföldi járványügyi szakemberek és szervezetek kiemelt magásra értékelik azokat a szakmai erőfeszítéseket és eredményeket, amelyeket ez a kis magyar cég elért olyan versenytársak gyűrűjében, amelyeknek pénzügyi eszközei, multinacionális felépítésükből fakadó erejük sokszorosan felülmúlja a mi lehetőségeinket. Az Omninvest, mint brand tehát az egyike a legismertebb neveknek, amely a magyarokhoz köthető az egészségügyben az elmúlt öt évben. Ennél is fontosabb azonban, hogy Magyarországon nem volt nagy influenzajárvány, a cégnek is köszönhetően.

– Mi volt az a terület, ami meghozta a cégnek a nemzetközi elismertséget?

– Cégünk egyedülálló magyar módszerrel állítja elő immár 15 éve az influenza elleni oltóanyagokat. Amikor 2005-ben a világ szakmai körei világjárvány előidézésére alkalmasnak tartották a H5N1-es madárinfluenza vírusát, a WHO felkérte a világ egészségügyi hatóságait, gyártóit az ellene való felkészülésre. A magyar gyártó, a kiváló magyar szakembe-

rekkel és szervezetekkel együttműködésben, intenzív kutatási-fejlesztési tevékenységbe kezdett, amelynek eredményeképpen sikerült a világon elsőként hatékony és ártalmatlan H5N1-es oltóanyagot előállítanunk. Ezzel indult el a cég a nemzetközi karrierje. Bebizonyosodott, hogy az alkalmazott egyedülálló gyártási technológia tulajdonképpen bármilyen, akár addig ismeretlen új vírus törzs ellen is rövid időn belül képes nagy mennyiségű és kiemelkedő hatékonyságú oltóanyag előállítására. Ennek a sikernek a folytatása volt, hogy a 2009-es világjárvány idején a világ legelső országai között volt Magyarország, ahol megkezdődhetett a lakosság tömeges oltása az új típusú H1N1 vírus elleni oltóanyaggal. Szerénytelenség nélkül állíthatjuk, hogy teljesítményünk alapján vakcina-gyártási nagyhatalomként tartják számon hazánkat.

– Mi az oka, hogy az eredményeik ellenére mégis számos támadás éri a céget Magyarországon? Gondolok például a 2006-ban felvett kétmilliárd forintos állami támogatásra.

– A kétmilliárd forintot pályázati úton nyerte el cégünk, amihez egymilliárd forintot önrőtt biztosítottunk. Tehát nem „ajándékot”, valamiféle ingyen juttatást kaptunk, hanem szigorú pályázati feltételek betartása mentén, kutatás-fejlesztési célokra fordítható pénzeszközöket, amelyekkel maradvéltalanul elszámoltunk, az összes szerződéses kötelezettségünket betartottuk, ezt a velünk szerződő hivatal is elismerte. Azonban 2008-ban a magyar államot feljelentették az Európai Uniónál. A pályázati támogatás kapcsán a magyar céggel kötött szerződés az akkor hatályos magyar jogszabályoknak mindenben megfelelt, de a támogató mai álláspontja szerint ő nem az EU követelményeinek megfelelően nyújtotta a tá-

mogatást. Elvárták tőlünk, hogy projektcégen keresztül pályázzunk, most azonban az a vélemény vetődött fel, hogy az EU irányelvek szerint csak a gyártó céget lehetett volna közvetlenül támogatni. Az EU Versenypolitikai Főigazgatósága ezért kifogásolta a korábban kifizetett támogatás szabályszerűségét, többek között olyan érvek mentén, hogy a versenytörzti hatása volt az EU-ban. Pedig több ok miatt sem beszélhetünk versenyhelyeztről ebben az esetben: a magyar állam pályázati úton biztosított kétmilliárd forintot (kb. 10 millió dollárt), szemben a nagy multinacionális gyártók számára ugyanebben az időszakban juttatott több milliárd dolláros kormányzati támogatással. Nem aránytétvesztés versenytorzítónak minősíteni a magyar támogatást? Az EU Versenypolitikai Főigazgatósága által felvetett „probléma” jogi természetű kérdés, melynek rendezésére a támogatási szerződés és a magyar jogi szabályozás adja a kereteket. Mindezek azonban semmiképp nem befolyásolják a szakmai eredmények színvonalát.

A fenti források segítségével valósult meg egyébként az, hogy nekünk lett a H5N1 vírus ellen elsőként, illetve a H1N1 vírus ellen is az első között kiváló minőségű, hatékony és ártalmatlan influenza elleni oltóanyagunk. Hogy ez siker kinek az érdekeit sértheti, az más kérdés. Szakmai eredményeinket senki nem vonhatja kétségbe, viszont a magyar modell más stratégiát kínál a védekezéshez, mint a multinacionális cégek megközelítése: nem a nagy gyárakban történő tömegtermelést, a centralizált ellátást helyezi előtérbe, hanem a lokalizált sok, kisebb gyártóhelyen, helyi, rugalmas kapacitást valósítaná meg. A világon egyedül az Omninvest kínál know-how-t, technológiát átadásra, így az önálló védekezési képesség

megteremtésére törekvő országoknak ez az első valós alternatívája. Ezzel a módszerrel az adott országok kormányainak kiszolgáltatottsága megszűnne, nem kényszerülne vára-kozni egy világgjárvány esetén az oltóanyagra. A saját kézben lévő vakcina-gyártás és ellátás tehát minden ország számára stratégiai kérdés – hazánkban mindkét tényező folyamatosan rendelkezésre áll.

– Számos híresztelés keringett a vakcinák alkalmazásának esetleges kockázatairól is.

– Az oltóanyagok körüli számtalan, minden szakmaiságot nélkülöző állítás nem az oltóanyagot ártott, hanem az átlagembereket bizonytalanította el a járványügyi védekezés leghatékonyabb eszközeivel szemben. Sajnálatos és szomorú tény, hogy például a terhes nők esetében szított bizonytalanságnak valószínűleg lettek halálos áldozatai is. Minden rémhírről ellentétben a magyar H1N1-es oltóanyag hatékony és ártalmatlan volt, a világon az első között állt rendelkezésre, 2,5 millió magyar állampolgárt oltottak be vele, minden komolyabb mellékhatás nélkül.

– Sokan azzal érveltek, hogy a cég ismeretlen, illetve ciprusi off-shore tulajdonosi hátterrel kockázatos jelenthet a hazai ellátás biztonságát illetően. Tisztázódott már ez a kérdés?

– Az Omninvestnek 1997 óta folyamatosan a ciprusi Sumpster, mint befektető volt a többségi tulajdonosa. A rendszer teljesen definiált és régóta változatlan volt, mégis a politikai támadások keresztüztübe került miatta a cég, annak ellenére, hogy politikai ciklusoktól függetlenül, hosszú távú szerződés alapján, folyamatosan szállítottuk az oltóanyagot a mindenkori egészségügyi kormányzatnak. A többségi tulajdonos elfogadta, hogy az Omninvest magyarországi tevékenysége veszélybe került, ezért

eladta teljes tulajdonrészét a magyar menedzsment öt tagja által, erdélyi székhellyel alapított vállalkozásnak. Most kizárólag az Omninvest Kft.-t 100 százalékban tulajdonló vállalkozás, az öt magyar magánszemély által alapított Flu-art nevű cég székhelye található Nagyváradon, az Omninvest Kft. magyarországi vállalkozás maradt. A magyarországi gyártóhely folyamatosan üzemel, tehát semmi sem fenyegeti a hazai ellátás biztonságát és folyamatosságát. Nem érheti többé az a vád a céget, hogy ismeretlen a tulajdonosi háttere, ami kockázati elemet jelent a teljesítéskor, megszűnt a sokat emlegetett nemzetbiztonsági kockázat.

– Mi indokolja a nagyváradai székhelyváltást?

– Romániában igen kedvező a környezet: a kormányban magyar nemzetiségű szakemberek vezetik az egészségügyi igazgatást, kiváló befektetési és piacnyitási lehetőségek állnak rendelkezésre. Románia tagja az Európai Uniónak, ezért lehetőség van komoly biotechnológia projektek megvalósítására pályázati források felhasználásával, amelyhez helyi bejegyzésű vállalkozás megléte szükséges. Az erdélyi cég tulajdonosai az Omninvestben felhalmozott tudásbázisra építve egyéb biotechnológiai projektek megvalósítására törekszenek, amelyek sikere esetén az erdélyi munkahelyteremtés, új technológiák bevezetése, megvalósítása jelenthet hasznot az ottani magyar közösség számára. Az új tulajdonosoknak nem titkolt célja a régióban egyetlen nemzeti gyártóként működő Omninvestnél Magyarországon felhalmozott tudásanyag elterjesztése a magyarlakta területeken, illetve a közép-ázsiai régió országaiiban.

Sós Sándor